

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА ТА ГЕОГРАФІЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
За предметною спеціальністю	014.07 Середня освіта (Географія)
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова компонента
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка та географія природокористування» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта**, за предметною спеціальністю **014.07 Середня освіта (Географія)**, освітньо-професійна програми «Географія».

Розробники: Фекета І.Ю. кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної та раціонального природокористування

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

протокол № 11 від «25» червня 2021 р.

Завідувач кафедри проф.. Поп С.С.

Схвалено методичною комісією географічного факультету

протокол № 8 від «29» червня 2021 р.

Голова методичної комісії Потіш Л.А.

© Фекета І.Ю., 2021 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	2	5
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	3	9
	Лекції:	
	36	10
	Практичні (семінарські):	
	24	8
Вид підсумкового контролю: усний	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	60	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економіка та географія природокористування» є формування у майбутніх учителів знань про об'єкт, предмет та завдання економіки та географії природокористування; знань про основні засади природокористування, економічної оцінки природних ресурсів.

Допомогти студентам оволодіти базовими еколого-економічними знаннями для формування еколого-економічного світогляду, вміти правильно і всебічно оцінювати вплив діяльності людини на стан навколишнього середовища.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ФК 5 Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ПК 1. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

ПК 2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).

ПК 3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.

ПК 4. Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах.

ПК 6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону.

ПК 7. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Економіка та географія природокористування» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми Географія:

- ОК 1.10 Основи екології і екологія людини
- ОК 2.1 Загальне землезнавство
- ОК 2.2 Геологія загальна та історична
- ОК 2.3 Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів
- ОК 2.4 Метеорологія та кліматологія
- ОК 2.5 Загальна гідрологія
- ОК 2.6 Геоморфологія та палеогеографія плейстоцену
- ОК 2.7 Біогеографія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Географія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання (ПРН)	Шифр ПРН
<i>Знає</i> основні історичні етапи розвитку предметної області.	ПРН 1
<i>Уміє оперувати</i> базовими категоріями та поняттями спеціальності.	ПРН 5
<i>Знає та розуміє</i> основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру економіки та географії природокористування, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук	ПРН 13.
<i>Пояснює</i> просторову диференціацію географії оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях.	ПРН 14.
<i>Описує</i> основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них.	ПРН 15.
<i>Пояснює</i> зміни, які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, <i>формулює</i> наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.	ПРН 16.
<i>Формує</i> в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій.	ПРН 17.
<i>Застосовує</i> базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії	ПРН 18.
<i>Добирає</i> міжпредметні зв'язки курсів географії в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство»; <i>володіє</i> методикою навчання пропедевтичного курсу «Природознавство».	ПРН 23.
<i>Дотримується сам</i> під час польових навчальних практик <i>та формує</i> відповідальне ставлення учнів до природи, повагу до культурних цінностей і традицій місцевого населення під час екскурсій, походів і експедицій з учнівською молоддю.	ПРН 24.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Економіка та географія природокористування»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр РН
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - основні механізми еколого-економічного, раціонального використання природних ресурсів; - основні терміни та поняття, що стосуються економіки природокористування - еколого-правові аспекти охорони навколишнього природного середовища, раціонального природокористування в Україні і її регіонах для забезпечення сталого розвитку - механізми регулювання природокористування та можливості використання міжнародного досвіду щодо охорони довкілля.	РН 1. РН 5. РН 13 РН 14.
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти: - сформулювати у майбутніх учителів знань про об'єкт, предмет та завдання економіки та географії природокористування - методики викладання економіки та географії природокористування як науки, її зв'язки з іншими науками; - навчити продуктивним методам та прийомам ознайомлення учнів із природою та раціональним використанням природних ресурсів - навчити міжнародні аспекти природокористування на засадах сталого розвитку людства	РН 15. РН 16 РН 17 РН 18 РН 19 РН 23 РН 24

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Виконання практичних робіт, відповіді на практичних (семінарських) заняттях - більш глибокий розгляд висвітлених на лекції питань, підготовка доповідей за темою занять, реферат, презентація, модульні контрольні роботи; іспит.

Самостійна робота включає: опрацювання теоретичних положень навчальної дисципліни за результатами прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань передбачених для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; узагальнення вивченого матеріалу перед модульним контролем, іспитом.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, інструктаж), практичні (практична робота, семінарське заняття), наочні (спостереження, ілюстрації, демонстрації).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Контроль знань з курсу " Економіка та географія природокористування " викладач здійснює за кредитно-модульною системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою

- Форми контролю: відвідування лекцій, семінарів, реферат,
- Форми поточного контролю: усне опитування на практичних (семінарських) заняттях, перевірка практичних завдань, виконання самостійної роботи (реферат, презентація),
 - Форма модульного контролю: модульний (письмова робота);
 - Форма підсумкового семестрового контролю: залік.
 -

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	50	100
5	5	5	5	5	5	10	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	2	15	2	20
семінарські заняття	3	15	4	20
Презентація	1	10	1	10
Реферат	1	10		
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі і складається із теоретичних питань та практичного завдання. При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

а) 50 балів - правильне виконання всіх завдань. Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

б) 49- 40 балів ставиться за виконання 89-74 % усіх завдань. Студент, повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу.

в) 39 - 30 балів - якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань; коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. Студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

г) 20 балів - якщо завдань виконано менше від 50 %. Студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуюваної числової (рейтингової) шкали.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінок
-----------------------------------	-------------	-------------------------------	-----------------

діяльності			
90 – 100	A	відмінно	Виставляється у випадку, коли студент вільно і в повному обсязі володіє програмним матеріалом курсу, вільно орієнтується в знання економіки природокористування, виявляє географічний аспект природокористування. Дає вичерпний виклад фактів і закономірностей потрібних для розв’язання проблем охорони та раціонального використання ресурсів.
82-89	B	добре	Відрізняється від оцінки “відмінно” тим що студент допускає окремі похибки і неточності, які не впливають на загальну лінію викладу матеріалу і які свідчать про глибину опрацювання теоретичних даних.
74-81	C		Користується науковою термінологією, аргументує свої твердження і висновки. Володіє матеріалом, але не висвітлює власний підхід, не розкриває бачення економіки природокористування.
64-73	D	задовільно	Знає основні теоретичні положення, вміє скласти компонентні та комплексні характеристики, відповідає на більшу частину запитань викладача, виконав практичні завдання, опрацював більшість тем самостійного вивчення.
60-63	E		Лише відтворює матеріал, але не встановлює причинно-наслідкових зв’язків, не розуміє основних засади економіки та географії природокористування, дає не чіткі визначення понять і термінів, лише частково володіє номенклатурою
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Студент не володіє спеціальною термінологією, не розуміє загальних теоретичних і практичних питань науки, лише частково володіє номенклатурою
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не виконані вимоги для оцінки “FX”.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економіка природокористування: основні поняття.

Тема 1. Вступ. Економіка природокористування як наука та навчальна дисципліна. Предмет та завдання курсу. Зв'язок з іншими науками.

Тема 2. Природні ресурси як основний об'єкт природокористування. Природні ресурси та їх місце у виробництві. Класифікація природних ресурсів.

Тема 3. Виміри, оцінки та критерії природокористування. Економічні показники природокористування. Призначення еколого-економічних оцінок. Вартісна оцінка природних ресурсів. Екологічна оцінка території. Еколого-економічна оцінка впливу народного господарства на навколишнє середовище.

Тема 4. Поняття кадастру. Основні види кадастру. Кадастри природних ресурсів. Інформаційне значення кадастрів в управлінні природокористуванням та охороні навколишнього природного середовища.

Тема 5. Поняття екологічних експертиз. Види екологічних експертиз. Державна та громадська екологічні експертизи: порядок проведення. Еколого-економічна експертиза природокористування. Зміст і мета експертизи. Принципи і методи проведення експертизи. Висновки експертизи.

Тема 6. Еколого-економічне районування.. Наукові основи еколого-економічного районування. Інтегральне еколого-економічне районування. Галузеве еколого-економічне районування. Спеціальне еколого-економічне районування.

Змістовний модуль 2. Географія природокористування регіонів світу та України.

Тема 7. Географія природокористування країн Європи. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та ресурси. Основні райони антропогенного навантаження регіону. Еколого-економічні проблеми регіону та шляхи їх вирішення.

Тема 8. Географія природокористування країн Азії. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та ресурси. Основні райони антропогенного навантаження. Еколого-економічні проблеми азійських країн.

Тема 9. Географія природокористування країн Африки. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та ресурси. Головні екологічні проблеми країн регіону та шляхи їх вирішення.

Тема 10. Географія природокористування країн Північної Америки. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та природні ресурси. Основні райони антропогенного навантаження. Еколого-економічні проблеми регіону та шляхи їх вирішення.

Тема 11. Географія природокористування країн Південної Америки. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та ресурси. Еколого-економічні проблеми регіону та шляхи їх вирішення.

Тема 12. Географія природокористування країн Австралії та Океанії. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та ресурси. Еколого-економічні проблеми регіону та шляхи їх вирішення.

Тема 13. Історія розвитку природокористування в Україні. Природокористування на Поліссі, у лісостеповій зоні, степу. Природокористування у Карпатах та гірському Криму.

Тема 14. Географія природокористування регіонів України. Основні промислові зони. Проблеми регіонів.

Тема 15. Проблеми природокористування та охорона навколишнього середовища України. Проблеми комплексного використання природних ресурсів та охорона надр.

Тема 16. Проблеми водокористування України. Проблеми лісокористування. Проблеми землекористування. Забруднення повітряного басейну України. Екологічне законодавство України.

Тема 17. Міжнародні аспекти вирішення екологічних проблем. Проблеми екологізації міжнародних відносин. Оцінка сучасної екологічної ситуації світу. Глобальні проблеми людства.

Тема 18. Світове співробітництво в галузі екології. Діяльність ООН щодо поліпшення екологічної ситуації в світі. Проекти та спільні програми України з світовими державами, щодо охорони навколишнього природного середовища.

6.2. Структура навчальної дисципліни денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.

1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Економіка природокористування: основні поняття.						
Тема 1. Вступ. Економіка природокористування як наука та навчальна дисципліна.	7	2	2			3
Тема 2. Природні ресурси як основний об'єкт природокористування.	7	2	2			3
Тема 3. Виміри, оцінки та критерії природокористування.	7	2	2			3
Тема 4. Поняття кадастру. Основні види кадастру.	7	2	2			3
Тема 5. Поняття екологічних експертиз. Види екологічних експертиз	7	2	2			3
Тема 6. Еколого-економічне районування..	6	2	1			3
Модульна контрольна робота	1		1			
Разом за 1 модуль	42	12	12			18
Модуль 2.						
Змістовний модуль 2. Географія природокористування регіонів світу та України.						
Тема 7. Географія природокористування країн Європи.	6	2	1			3
Тема 8. Географія природокористування країн Азії.	6	2	1			3
Тема 9. Географія природокористування країн Африки.	6	2	1			3
Тема 10. Географія природокористування країн Північної Америки.	6	2	1			3
Тема 11. Географія природокористування країн Південної Америки.	6	2	1			3
Тема 12. Географія природокористування країн Австралії та Океанії.	6	2	1			3
Тема 13. Історія розвитку природокористування в Україні.	6	2				4
Тема 14. Географія природокористування регіонів України.	8	2	2			4
Тема 15. Проблеми природокористування та охорона навколишнього середовища України.	8	2	2			4
Тема 16. Проблеми водокористування України.	6	2				4

Тема 17. Міжнародні аспекти вирішення екологічних проблем.	7	2	1			4
Тема 18. Світове співробітництво в галузі екології.	6	2				4
Модульна контрольна робота	1		1			
Разом за 2 модуль	78	24	12			42
Всього	120	36	24			60

заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Економіка природокористування: основні поняття.						
Тема 1. Вступ. Економіка природокористування як наука та навчальна дисципліна.	9	1				8
Тема 2. Природні ресурси як основний об'єкт природокористування.	10	1		1		8
Тема 3. Виміри, оцінки та критерії природокористування.	10	1		1		8
Тема 4. Поняття кадастру. Основні види кадастру.	9,5	0,5				8
Тема 5. Поняття екологічних експертиз. Види екологічних експертиз	6,5	0,5		1		5
Тема 6. Еколого-економічне районування..	7	1		1		5
Змістовний модуль 2. Географія природокористування регіонів світу та України.						
Тема 7. Географія природокористування країн Європи.	5					5
Тема 8. Географія природокористування країн Азії.	7	1		1		5
Тема 9. Географія природокористування країн Африки.	6	1				5
Тема 10. Географія природокористування країн Північної Америки.	6			1		5
Тема 11. Географія природокористування країн Південної Америки.	5					5
Тема 12. Географія	5					5

природокористування країн Австралії та Океанії.						
Тема 13. Історія розвитку природокористування в Україні.	5					5
Тема 14. Географія природокористування регіонів України.	6	1				5
Тема 15. Проблеми природокористування та охорона навколишнього середовища України.	6,5	0,5		1		5
Тема 16. Проблеми водокористування України.	5,5	0,5				5
Тема 17. Міжнародні аспекти вирішення екологічних проблем.	5,5	0,5				5
Тема 18. Світове співробітництво в галузі екології.	6,5	0,5		1		5
Всього	120	10		8		102

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Практична робота № 1. Економіка природокористування як наука та навчальна дисципліна.	2	
2	Практична робота № 2. Природні ресурси як основний об'єкт природокористування.	2	1
3	Практична робота № 3.. Виміри, оцінки та критерії природокористування	2	1
4	Практична робота №4. Поняття кадастру. Основні види кадастру	2	1
5	Практична робота №5. Поняття екологічних експертиз. Види екологічних експертиз	2	1
6	Практична робота №6. Еколого-економічне районування.	4	1
7	Практична робота №7. Географія природокористування країн Європи, Азії.	2	
8	Практична робота №8. Географія природокористування країн Північної Америки, Південної Америки	2	1
9	Практична робота №9. Проблеми природокористування та охорона навколишнього середовища України.	2	
10	Практична робота № 10. Проблеми водокористування України.	2	1
11	Практична робота № 11. Міжнародні аспекти вирішення екологічних проблем.		
12	Практична робота № 12. Світове співробітництво в галузі екології.		1
Разом		24	8

6.4. Самостійна робота

з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	Заочна
1	Вступ. Економіка природокористування як наука та навчальна дисципліна. Предмет та завдання курсу. Зв'язок з іншими науками. Природні ресурси як основний об'єкт природокористування. Природні ресурси та їх місце у виробництві. Класифікація природних ресурсів.	10	16
2	Виміри, оцінки та критерії природокористування. Економічні показники природокористування. Призначення еколого-економічних оцінок. Вартісна оцінка природних ресурсів. Екологічна оцінка території. Еколого-економічна оцінка впливу народного господарства на навколишнє середовище. Поняття кадастру. Основні види кадастру. Кадастри природних ресурсів. Інформаційне значення кадастрів в управлінні природокористуванням та охороні навколишнього природного середовища. Поняття екологічних експертиз. Види екологічних експертиз. Державна та громадська екологічні експертизи: порядок проведення. Еколого-економічна експертиза природокористування. Зміст і мета експертизи. Принципи і методи проведення експертизи. Висновки експертизи.	10	14
3	Еколого-економічне районування.. Наукові основи еколого-економічного районування. Інтегральне еколого-економічне районування. Галузеве еколого-економічне районування. Спеціальне еколого-економічне районування. Географія природокористування країн Європи. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та ресурси. Основні райони антропогенного навантаження регіону. Еколого-економічні проблеми регіону та шляхи їх вирішення. Географія природокористування країн Азії. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та ресурси. Основні райони антропогенного навантаження. Еколого-економічні проблеми азійських країн.	10	16
4	Географія природокористування країн Африки. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та ресурси. Головні екологічні проблеми країн регіону та шляхи їх вирішення. Географія природокористування країн Північної Америки. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та природні ресурси. Основні райони антропогенного навантаження. Еколого-економічні проблеми регіону та шляхи їх вирішення. Географія природокористування країн Південної Америки. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та ресурси. Еколого-економічні проблеми регіону та шляхи їх вирішення.	10	18

5	Географія природокористування країн Австралії та Океанії. Загальна характеристика країн регіону. Природні умови та ресурси. Еколого-економічні проблеми регіону та шляхи їх вирішення. Історія розвитку природокористування в Україні. Природокористування на Поліссі, у лісостеповій зоні, степу. Природокористування у Карпатах та гірському Криму. Географія природокористування регіонів України. Основні промислові зони. Проблеми регіонів.	10	18
6	Проблеми природокористування та охорона навколишнього середовища України. Проблеми комплексного використання природних ресурсів та охорона надр. Проблеми водокористування України. Проблеми лісокористування. Проблеми землекористування. Забруднення повітряного басейну України. Екологічне законодавство України. Міжнародні аспекти вирішення екологічних проблем. Проблеми екологізації міжнародних відносин. Оцінка сучасної екологічної ситуації світу. Глобальні проблеми людства. Світове співробітництво в галузі екології. Діяльність ООН щодо поліпшення екологічної ситуації в світі. Проекти та спільні програми України з світовими державами, щодо охорони навколишнього природного середовища.	10	20
	Разом	60	102

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MS Office 2010, MS Windows XP), система електронного навчання Moodle <https://e-learn.uzhnu.edu.ua>, електронна пошта на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>, сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua>, інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Маменко О. М., Портянник С. В. Економіка природокористування: підручник / О.М. Маменко, С.В. Портянник; Харківська держ. зоовет. академія. - Харків, 2017. - 286 с.
2. Царенко О.М., Несветов О.О., Кабацький М.О. Основи екології та економіка природокористування. Курс лекцій. Практикум: Навчальний посібник. – 2-ге вид., стер. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2004. – 400с.
3. Макарова Н.С., Гармідер Л.Д., Михальчук Л.В. Економіка природокористування: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 322 с.
4. Білявський Г.О., Бутченко Л.І. Основи екології: теорія та практикум. Навч. по-сіб. – К.: Лібра, 2004. – 368с.

Допоміжна література

1. Кучерявий В.П. Загальна екологія / В.П. Кучерявий. – Львів: Світ, 2010. – 520 с.
2. М'ягченко О.П. Основи екології. Підручник / М'ягченко О.П. – К. : ЦУЛ, 2010. – 312 с
3. Волошина Н.О. Загальна екологія та неоекологія: Навчальний посібник / Н.О. Волошина. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – 335 с.

4. Некос А. Н. Екологія людини: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / А. Н. Некос, Л. О. Багорова, М. О. Клименко. – 2-ге вид. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 284 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=863>

<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/mod/forum/view.php?id=3027>

<http://www.nbuu.gov.ua/>